

Sygn. akt: I C 161/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2023 r.

Sąd Rejonowy w Strzelcach Kraj. w I Wydziale Cywilnym

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Robert Słabuszewski

Ławnicy:

Protokolant: sekr. sąd. Katarzyna Augustyniak

po rozpoznaniu dnia 27 września 2023 r. na rozprawie

sprawy z powództwa: G. K. (1)

przeciwko: (...) S.A. w W.

przy udziale interwenienta ubocznego:

Gminy D.

o zapłatę 30.000,00 zł

zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powódki G. K. (1) kwotę 12.000,00 zł (dwanaście tysięcy złotych zero groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15.03.2022 r. do dnia zapłaty,

w pozostałej części powództwo oddala,

koszty procesu wzajemnie znosi,

nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Strzelcach Kraj. kwotę:

- 664,39 zł od powódki,

- 442,93 zł od pozwanego,

tytułem zwrotu wydatków sądowych.

Robert Słabuszewski

Sygn. akt: I C 161/22

UZASADNIENIE

Powódka G. K. (1) złożyła w dniu 08.07.2022 r. (k. 18) pozew przeciwko (...) S.A. w W. o zapłatę kwoty 30.000,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 15 marca 2022 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa

W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 8 października 2020 r. przechodząc przez ul. (...) potknęła się i przewróciła. Przyczyną były zapadnięte i pęknięte płytki chodnikowe. W wyniku upadku powódka doznała urazu lewej ręki. Powódka bezpośrednio po zdarzeniu odczuwała silny ból i jeszcze tego samego dnia wieczorem udała się do szpitala w D.. U powódki rozpoznano złamanie nasady dalszej kości promieniowej lewej; z uwagi na skomplikowany uraz i brak specjalistycznego oddziału skierowano ją do dalszego leczenia w szpitalu w S.. Powódka przeszła zabieg operacyjnego nastawiania złamania z wewnętrzną stabilizacją kości promieniowej. Powódka wypisana została ze szpitala po trzech dobach z zaleceniami utrzymania unieruchomienia ręki i ambulatoryjnego usunięcia szwów, stosowania leków przeciwbólowych, oraz kontroli w poradni ortopedycznej. Powódka stosowała się do zaleceń a w związku z dolegliwościami bólowymi otrzymała skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne z których korzystała od 30 listopada 2020 r. do 11 grudnia 2020 r. a następnie do 24 grudnia 2020 r. Pozwany nie przyjął odpowiedzialności za szkodę oraz odmówił wypłaty zadośćuczynienia (k. 3-5).

W odpowiedzi na pozew dnia 02.09.2022 r. pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17,00 zł tytułem zwrotu kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Pozwany wskazał, że faktycznie zawarł Urzędem Miejskim w D. umowę dobrowolnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Powódka zgłosiła pozwanemu roszczenie na etapie przedsądowym, pozwany wydał decyzję odmowną, w której wskazał, że materiał dowodowy nie daje podstaw do postawienia ubezpieczonemu Urzędowi Miasta D. zarzutu zawinionego działania, które skutkowałyby wobec powódki obowiązkiem odszkodowawczym. W zgromadzonym materiale dowodowym na etapie postępowania likwidacyjnego brak jest dokumentacji, która by potwierdziła, że za przedmiotowe zdarzenie winę ponosił Urząd Miasta w D.. Pozwany wskazał, że niewiarygodne są zeznania powódki, że w momencie upadku obecna była świadek M. T., która temu zaprzeczyła. Nie można zatem uznać, że doszło do zdarzenia w podanych przez powódkę okolicznościach. Świadkowie zaprzeczyli, aby widzieli przedmiotowe zdarzenie. Nadto pozwany otrzymał wyjaśnienia od ubezpieczającego, otrzymał również protokół z okresowej kontroli – pięcioletniej - stanu technicznego obiektu budowlanego - dróg gminnych na terenie Gminy D.. Z protokołu wynika, że w stanie chodników nie ma stwierdzonych żadnych uszkodzeń - nie było żadnych zaleceń w tym zakresie, co zapewnia dalsze bezpieczne użytkowanie. Co więcej kontrola została przeprowadzona w dniu 16 lipca 2020 r., zatem krótko przed zdarzeniem i wtedy nie stwierdzono żadnych uszkodzeń. Samo zdarzenie zostało zgłoszone 8 miesięcy po zdarzeniu, powódka nie wykazała stanu chodnika na dzień zdarzenia, nie wykazała, że chodnik był w nieprawidłowym stanie. Powódka mieszka blisko miejsca deklarowanego zdarzenia, w dniu zdarzenia padała mżawka, więc było ślisko, powódka powinna zachować więc szczególną ostrożność. Nadto pozwany wskazał, że powódka jest osobą schorowaną, istnieje zatem wysokie prawdopodobieństwo, że wypadek nie został spowodowany czynnikiem zewnętrznym. Następnie powódka nie wykazała, aby w sprawie doszło do naruszenia jej zdrowia fizycznego i psychicznego w rozmiarze uzasadniającym żadaną kwotę zadośćuczynienia. Pozwany wniósł o zawiadomienie o postępowaniu i wezwanie Burmistrza D., wskazując, że podmiot ten może być zainteresowany rozstrzygnięciem w niniejszej sprawie (k. 29-31).

Interwenant uboczny po stronie pozwanego Gmina D. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości, nadto o zasądzenie od powódki na rzecz interwenienta ubocznego Gminy D. kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych wraz z odsetkami o których mowa w art. 98 § 1¹ k.p.c.

Interwenant uboczny po stronie pozwanego Gmina D. po zapoznaniu się z materiałem dowodowym wskazał, że nie daje on podstaw do przyjęcia, że została udowodniona odpowiedzialność ubezpieczonego. Interwenant uboczny po stronie pozwanego w całości poparł stanowisko pozwanego zawarte w odpowiedzi na pozew z dnia 30 sierpnia 2022 r. (k. 82-83).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 08.10.2020 r. około godziny 16:00 (popołudniowa „szarówka” po deszczu) powódka G. K. (1) przechodząc przez ul. (...) na skutek załamania płyt chodnikowych, które były niestabilne, oraz dziury w chodniku, potknęła się i

przewróciła. Zdarzało się, że powódka tamtędy chodziła, bo była to droga na cmentarz, gdzie leżą jej rodzice. W dniu zdarzenia nie zauważyła złamanej płytki. Miejsce nie było w żaden sposób oznaczone. Po upadku powódka zadzwoniła do znajomej i jej męża, która najbliżej mieszka, żeby po nią przyjechali i pomogli jej wstać. M. i J. T. przybyli na miejsce i zawieźli powódkę do miejsca jej zamieszkania. Powódka powiedziała mężowi, że chyba ma złamaną rękę, bo jej puchnie. Zadzwoniła po pogotowie, odmówiono jej przyjazdu i zalecono, żeby z uwagi na covid19 przyjechała do szpitala własnym samochodem. Powódka udała się do Szpitala (...) w D.. Po przeprowadzeniu szczegółowych badań rozpoznano u powódki złamanie nasady dalszej kości promieniowej. Ze względu na skomplikowany uraz i brak specjalistycznego oddziału powódkę skierowano do dalszego leczenia operacyjnego w Szpitalu w S.. W Szpitalu (...) w D. zastosowano szynę gipsową w celu unieruchomienia ręki do czasu operacji.

Powódka w dniu 16 października 2020 r. w Szpitalu Wojewódzkim w S. przeszła zabieg operacyjnego nastawienia złamania wewnętrzną stabilizacją kości promieniowej. G. K. (1) w szpitalu przebywała trzy doby i została wypisana z zaleceniami unieruchomienia ręki przez ok. 2 tygodnie do czasu ustąpienia dolegliwości bólowych, ambulatoryjnego usunięcia szwów w 14 dobie od daty zabiegu, zaleceniem kontroli w (...) za 6 tygodni, stosowania leków przeciwbólowych i przeciwobrzękowych. Powódka w dalszym ciągu odczuwała ból a obrzęk ręki utrzymywał się. W związku z dolegliwościami dostała skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne, z których korzystała od 30 listopada do 11 grudnia 2020 r. Powódka w dalszym ciągu nie była w stanie funkcjonować, wskazana była dalsza rehabilitacja, z której powódka korzystała do 24 grudnia 2021 r.

G. K. (1) do dnia dzisiejszego odczuwa ból w ręce, która jest spuchnięta, piecze ją odcinek gdzie ma bliznę, mdleją jej dwa palce. Ręka nie jest tak sprawna jak przed upadkiem. Powódka ma problem z wykręcaniem prania, wcześniej lubiła robić na drutach, szydełkować - bardzo powoli wraca do swojego hobby - nie wychodzi jej to, bo ręka zaczyna puchnąć. Powódka ma problemy z najprostszymi czynnościami - np. przy krojeniu chleba, obieraniu ziemniaków. Zaraz po wypadku w ogóle nie mogła ruszać palcami, nie mogła spać w nocy. Wszystkie obowiązki domowe przejął jej mąż, pomagał w codziennych czynnościach, do dzisiaj jej pomaga np. w ubieraniu się.

Przed zdarzeniem powódka chorowała na nowotwór macicy, nowotwór piersi, choruje na cukrzycę typu 2, nadciśnienie tętnicze, żylaki kończyn dolnych, hiperlipidernię, jest po usunięciu polipów jelita grubego.

Nie stwierdzono u niej zmian zwyrodnieniowych.

Powódka ma rękę widoczną kilkucentymetrową bliznę.

Po upadku powódki chodnik i ulica w tym miejscu zostały wyremontowane, zmieniono nawierzchnię na nową.

Dowód:

- oświadczenie k. 9,
- dokumentacja zdjęciowa k. 9v-11, 114, 117,
- książka przyjęć ambulatoryjnych k. 12,
- dokumentacja medyczna k. 12v-15, 102-111,
- opinia biegłego k. 139-144,
- zeznania świadków: M. T. k. 92-93,
- J. K. k. 93-94,
- przesłuchanie powódki G. K. k.94-96.

Do zdarzenia doszło na dniu 8 października 2020 r. na chodniku przy ul. (...) w D.. Pozwany (...) S.A. zawarł z Urzędem Miejskim w D. umowę dobrowolnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Suma ubezpieczenia została określona w polisie na kwotę 100.000,00 zł.

W dniu 16 lipca 2020 r. Gmina D. przeprowadziła kontrolę drogi gminnej nr (...) przebiegającej przez ul. (...) w D.. Z protokołu pokontrolnego wynika, że nie stwierdzono uszkodzeń chodników. Ich stan określono jako dobry, zaleceń brak. We wnioskach końcowych wskazano, że droga znajduje się w należyłym stanie technicznym, zapewniającym jej dalsze, bezpieczne użytkowanie.

Powódka zgłosiła szkodę 02 czerwca 2021 r. Pismem z dnia 21 czerwca 2021 r. pozwany (...) S.A. odmówił przyznania jej świadczenia.

Dowód:

- odpis KRS k. 33-35,
- polisa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej k. 36-37,
- OWU k.38-47,
- decyzja k. 16-17, 48,
- pismo k. 49,
- protokół okresowej kontroli k. 50-53,
- płyta CD z nagraniem powódki ze świadkiem k. 53v .

Na skutek upadku z dnia 08.10.2020 r. powódka doznała złamania w obrębie przedramienia lewego, które wymagało leczenia operacyjnego- wykonanego w dniu 16.10.2020 r. Leczenie to było leczeniem bezgipsowym wymagającym unieruchomienia w temblaku ze względu na obrzęk kończyny. Przez ok. 6 tygodni występowało u powódki utrudnienie w codziennym funkcjonowaniu do czasu zrostu kostnego. W tym okresie wymagała pomocy osób trzecich w ilości 2 godzin dziennie. Obecnie powódka jest samodzielna z niewielkim deficytem zgięcia dłoniowego. Wcześniejsze choroby, które przeszła powódka nie uwzględniały choroby ogólnoustrojowej, tj. osteoporozy. RTG z dnia 8.10.2020 r. złamania kości promieniowej potwierdzają proces osteoporotyczny, który jest najczęstszą przyczyną złamań. Nie stwierdzono zmian zwyrodnieniowych. Długotrwałe leczenie powódki jej stanów chorobowych w przeszłości doprowadziło do zaburzeń mineralizacji układu kostnego, przy niewielkim urazie doszło do złamania w obrębie kości przedramienia lewego. Powódka w związku ze zdarzeniem z dnia 08.10.2020 r. doznała 3% uszczerbku na zdrowiu.

Dowód:

- opinia biegłego k. 139-144.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne jedynie w części.

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów w postaci: przesłuchania powódki, zeznań świadków, opinii biegłego oraz dokumentów znajdujących się w aktach sprawy.

Sąd uznał za wiarygodne zebrane w sprawie dokumenty.

Zgodnie z art. 244 § 1 k.p.c. dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone.

W myśl art. 245 k.p.c. dokument prywatny sporządzony w formie pisemnej albo elektronicznej stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Bak jest podstaw do odmowy wiarygodności któremukolwiek z dokumentów.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania świadków. Co do zasady są one spójne i logiczne, wzajemnie się uzupełniają, nie zawierają istotnych sprzeczności, znajdują potwierdzenie w treści dokumentów. Są także spójne z treścią wyników przesłuchania samej powódki.

Świadek M. T. co prawda nie była bezpośrednim świadkiem zdarzenia, jednakże zaraz po telefonie powódki natychmiast udała się na jego miejsce, zobaczyła powódkę leżącą na chodniku; wraz z mężem pomogła jej wstać i odwiozła ją do domu.

Co do wyników przesłuchania powódki przesłuchana przed sądem wcale nie twierdziła, że Państwo T. widzieli moment upadku. Złożyła zeznania zbieżne z twierdzeniami M. T. i męża.

Sąd uznał za wiarygodną opinię biegłego ortopedy. Biegły jest osobą fachową, mającą specjalistyczne wykształcenie i doświadczenie zawodowe w zakresie schorzenia, jakiego doznała powódka. Opina zawierała przekonujące uzasadnienie. Biegły dokonał badania powódki, zapoznał się z dokumentacją medyczną. Swoje stanowisko uzasadnił. Wskazał procentowy uszczerbek na zdrowiu (3%). Istotne dla rozstrzygnięcia jest bowiem to, jakiego rodzaju schorzenie i skutki upadku rozpoznał biegły, jakie są skutki wypadku dla zdrowia powódki, jakie ograniczenia to rodzi i jakie są wyniki leczenia. Procentowy uszczerbek na zdrowiu to tylko kategoria matematyczna (miernik) pozwalająca na porównanie uszczerbków różnych osób itp. Procentowy uszczerbek na zdrowiu niekiedy ma też znaczenie prawne, w szczególności w sytuacji, gdy przepisy (np. prawa pracy i ubezpieczeń społecznych) lub umowa (np. ubezpieczenia) przyznaje odszkodowanie w określonej wysokości za 1 % stwierdzonego uszczerbku na zdrowiu. W tej sprawie zadośćuczynienie przyznane stosownie do zakresu krzywd powódki, a nie w ramach przeliczenia procentowego uszczerbku na jakąś kwotę za 1 % (choć łatwo zauważyć, że Sąd przyznał kwotę 4.000,00 zł za 1 % - 12.000,00 zł : 3% = 4.000,00 zł/%).

Sąd nie prowadził dalszego postępowania dowodowego z urzędu, gdyż przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c. - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., I CKU 45/96 - OSNC 1997/6-7, poz. 76; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2000 r., III CKN 237/00 - OSNC 2000/10, poz. 190).

Powódka domagała się zasądzenia kwoty 30.000 zł.

Zgodnie z art. 805 § 1 i 2 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie:

1) przy ubezpieczeniu majątkowym - określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku;

2) przy ubezpieczeniu osobowym - umówionej sumy pieniężnej, renty lub innego świadczenia w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku w życiu osoby ubezpieczonej.

Zgodnie z art. 822 § 1, 3 i 4 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony.

Strony mogą postanowić, że umowa będzie obejmować szkody powstałe, ujawnione lub zgłoszone w okresie ubezpieczenia.

Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela.

Zgodnie z art. 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

W przeważającej mierze obowiązek utrzymania dróg i chodników nie będzie jednak mógł być zakwalifikowany do sfery wykonywania władzy publicznej, a zatem podstawą odpowiedzialności gminy, a w konsekwencji ubezpieczyciela, nie jest art. 417 k.c., lecz są nią ogólne zasady odpowiedzialności deliktowej, jak art. 429 k.c. czy 430 k.c. Wprawdzie nie można wykluczyć, że pewne działania wynikające z przepisów ustawy o drogach publicznych mogą być uznane za wykonywanie władzy publicznej (np. w zakresie zarządzania ruchem drogowym, wydawania zezwoleń na zajęcie pasa drogowego, wprowadzenia obowiązku odpłatnych świadczeń rzeczowych; podstawą odpowiedzialności jest wówczas art. 417 k.c.), ale z sytuacją taką nie mamy do czynienia w tej sprawie.

Zgodnie z art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia.

Zgodnie z art. 416 k.c. osoba prawna jest obowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej z winy jej organu.

Zgodnie z art. 429 k.c. kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności.

Zgodnie z art. 430 k.c. kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonej jej czynności.

Źródłem odpowiedzialności deliktowej są nie tylko czyny w rozumieniu charakterystycznym dla prawa karnego (zachowanie człowieka zależne od jego woli itd.), ale również inne zdarzenia, od woli ludzkiej niezależne, a rodzące obowiązek naprawienia szkody (tak np. Z. Banaszczyk [w:] Kodeks cywilny, Tom I, Komentarz pod red. K. Pietrzykowskiego, Warszawa 2002, str. 891).

Są trzy przesłanki odpowiedzialności ex delicto:

- szkoda,
- zdarzenie, z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy,
- związek przyczynowy między zdarzeniem a szkodą.

Podstawową zasadą odpowiedzialności jest zasada winy – art. 415 k.c.

Zgodnie z art. 415 k.c. zdarzeniem, z którym ustawa wiąże obowiązek odszkodowawczy jest zachowanie sprawcy noszące znamiona winy. Wina obejmuje element subiektywny (wina sensu stricto). Czyn wyrządzający szkodę musi być też bezprawny (element obiektywny).

Dla przypisania odpowiedzialności za skutek wystarczy jakakolwiek postać winy, a więc także wina nieumyślna w postaci niedbalstwa – szkoda jest wynikiem niedołożenia przez sprawcę należytej staranności. Z punktu widzenia odpowiedzialności cywilnej każdy stopień winy (nawet przypadek culpa levissima) uzasadnia nałożenia na sprawcę szkody obowiązku jej naprawienia („Wina, która mogła nie wystarczać do uznania, że pozwany popełnił przestępstwo, jest wystarczająca do uznania jego odpowiedzialności cywilnej. W świetle bowiem art. 415 k.c. nawet najmniejszy stopień winy sprawcy szkody wystarcza do obciążenia go odpowiedzialnością cywilną” – wyrok SN z 10.10.1975 r., I CR 656/75, niepubl.).

Bezprawny jest czyn sprzeczny z obowiązującym porządkiem prawnym. Bezprawne jest zachowanie sprzeczne z prawem (jakąkolwiek jego gałęzią) oraz zasadami współżycia społecznego. Do sfery bezprawności zalicza się też zachowania sprzeczne z zasadami uważnego postępowania – niedołożenie należytej staranności, a także zachowania powodujące naruszenie obowiązku lojalności (tak Z. Banaszczyk [w:] Kodeks cywilny, Tom I, Komentarz pod red. K. Pietrzykowskiego, Warszawa 2002, str. 898-899).

Bezprawne może być zachowanie, które nie narusza żadnej normy prawnej, ale przekracza potrzebę ostrożności wymagana przez zasady postępowania między ludźmi. Bezprawność w rozumieniu reżimu deliktowego jest efektem ogólnego, normatywnego zakazu, skutecznego erga omnes, niewyrządzania sobie nawzajem szkody. W wyroku z dnia 09.05.1968 r., I CR 126/68 (niepubl.) Sąd Najwyższy stwierdził, iż „Obowiązek należytej dbałości o życie i zdrowie człowieka może wynikać nie tylko z normy ustawowej, ale także ze zwykłego rozsądku, popartego zasadami doświadczenia, które nakazują unikanie nie podyktowanego koniecznością ryzyka”.

Zgodnie z art. 361 § 1 i 2 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła.

W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Przepis ten dotyczy wszystkich przypadków odpowiedzialności odszkodowawczej. Szkodą w rozumieniu tego przepisu jest uszczerbek, pomniejszenie, utrata tak w sferze majątkowej jak i niemajątkowej.

Bezprawny jest czyn sprzeczny z obowiązującym porządkiem prawnym. Bezprawne jest zachowanie sprzeczne z prawem (jakąkolwiek jego gałęzią).

W świetle ustalonego stanu faktycznego Sąd nie ma wątpliwości, iż doszło do popełnienia czynu mającego znamiona deliktu cywilnego, zawinonego i bezprawnego.

Zdarzenie miało miejsce na chodniku na ul. (...) w D.. Z protokołu okresowej kontroli pięcioletniego stanu technicznego - dróg gminnych z dnia 16.07.2020 r. na terenie Gminy D. wynika, że chodnik na którym doszło do zdarzenia nie był uszkodzony, był w dobrym stanie a droga znajdowała się w należyтым stanie technicznym, zapewniającym jej dalsze bezpieczne użytkowanie. Coś innego wynikało z dokumentacji zdjęciowej i zeznań. Na zdjęciach załączonych do pozwu przez powódkę widać, że chodnik jest spękany z licznymi nierównościami. Potwierdzają to zeznania świadków i wyniki przesłuchania powódki. Podkreślenia wymaga, że fotografie przedstawiają stare płytki chodnikowe, które są uszkodzone i „zapadnięte”. Na dodatek jest to miejsce wąskie (o szerokości trzech płytek chodnikowych), trudne do zauważenia i ominięcia (przy słupie oświetleniowym i skrzynce elektrycznej, na zakręcie). Tym bardziej niebezpieczne, gdy mamy do czynienia z jesiennym popołudniem i czasie po deszczu.

Szereg przepisów technicznych wymaga oznaczania niebezpiecznych miejsc w widoczny sposób (np. drogi ewakuacyjne zielonymi strzałkami, schody odpowiednim rysunkiem, niebezpieczne stopnie żółto-czarnymi paskami, dziury w chodnikach czerwono-białą taśmą lub barierką uniemożliwiającą przejście itd.).

W tym miejscu żadnego oznakowania nie było.

Gmina bądź to nie przeprowadzała przeglądu chodników wystarczająco często, bądź wystarczająco dokładnie, co pozwala przypisać jej co najmniej niedbalstwo.

Co do osteoporozy powódki należy podkreślić, że przyczyną złamania był upadek; nie było to samoistne złamanie spowodowane osteoporozą. Gdyby nie doszło do upadku, nie doszłoby do złamania. Związek przyczynowy istnieje więc między upadkiem i złamaniem, a nie osteoporozą i złamaniem. Na dodatek osteoporoza nie miała wpływu na zakres krzywd. Biegły wyraźnie stwierdził, że leczenie powódki po urazie jest typowym leczeniem po złamaniu odpowiadającym osobnikom zdrowym w zakresie dolegliwości bólowych, leczenia i rehabilitacji (k. 144).

Zarzuty dotyczące zamieszkiwania powódki w pobliżu miejsca zdarzenia oraz konieczności zachowania ostrożności także nie mogły prowadzić do oddalenia powództwa. Trudno zakładać, że powódka widząc nierówność czy ruchomą pękniętą płytkę specjalnie, z rozmysłem na nią wchodzi. Dzień był pochmurny, było późno, mokro, chodnik wąski.

Zgodnie z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszystkie wyniki z tego powodu koszty.

Zgodnie z art. 445 § 1 k.c. w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Podstawą żądania zadośćuczynienia z art. 445 k.c. jest szkoda niemajątkowa (krzywda) w postaci ujemnych przeżyć związanych z cierpieniami psychicznymi i fizycznymi pokrzywdzonego, wynikającymi z naruszenia dóbr osobistych wskazanych w tym przepisie (por. orzeczenie SN z dnia 04.07.1969 r., I PR 178/69, OSN 1970/4, poz. 71). Pojęcie rozstroju zdrowia na tle przywołanych przepisów należy rozumieć szeroko – obejmuje ono również stany rozstroju psychicznego spowodowane zdarzeniami, z którymi ustawa łączy odpowiedzialność w sferze odpowiedzialności ex delicto (por. np. wyrok SN z dnia 04.07.1969 r., I PR 178/69, Państwo i Prawo 1970/8-9, str. 412; orzeczenie SN z dnia 25.04.1961 r., OSP 1962, poz. 200).

Określenie wysokości zadośćuczynienia powinno się opierać na obiektywnych i sprawdzalnych kryteriach, kierować się jego celami i charakterem (por. wyrok SN z dnia 12.09.2002 r., IV CKN 1266/00, nie publ.). Zadośćuczynienie obejmuje zarówno cierpienia fizyczne (np. ból), jak i cierpienia moralne i to nie tylko trwałe, ale też przemijające (tak SN w wyroku z dnia 20.03.2002 r., V CKN 909/00 nie publ.). “Przy ocenie wysokości zadośćuczynienia za krzywdę (art. 445 § 1 k.c.) należy uwzględnić przede wszystkim nasilenie cierpień (...) trwałość następstw zdarzenia oraz konsekwencje w życiu osobistym i społecznym” (tak wyrok SN z dnia 10.06.1999 r., II UKN 681/98, OSNP 2000/16, poz. 626).

Ustalenie wysokości zadośćuczynienia Sąd oparł na sprawdzalnych, obiektywnych kryteriach. Dlatego uwzględniono:

- stopień cierpień fizycznych pokrzywdzonej (złamanie nasady dalszej kości promieniowej lewej z przemieszczeniem grzbietowym, ból związany z urazem, konieczność przechodzenia leczenia, w tym operacji, i rehabilitacji),
- stopień cierpień psychicznych pokrzywdzonej (ból, dyskomfort związany z leczeniem i ograniczeniami, blizną w widocznym miejscu ręki),
- charakter następstw zdarzenia, które początkowo mocno ograniczały powódkę, zaś z czasem dolegliwości ustępowały,

- długotrwałość skutków zdarzenia, a w szczególności to, że powódka wciąż może wymagać okresowych rehabilitacji mimo zakończenia procesu leczenia,

- kompensacyjny cel zadośćuczynienia, które powinno stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość, adekwatną w stosunku do krzywdy (por. wyrok SN z dnia 28.09.2001 r., III CKN 427/00 nie publ.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 03.11.1994 r., III APr 43/94, OSA 1995/5, poz. 41; wyrok SN z dnia 22.04.1985 r., II CR 94/85, nie publ.; wyrok z dnia 18.04.1978 r., IV CR 99/78, nie publ.; wyrok SN z dnia 22.03.1978 r., IV CR 79/78, nie publ.),

- konsekwencje zdarzenia dla życia „osobistego i społecznego” powódki.

Sąd miał na uwadze, aby przyznane zadośćuczynienie było utrzymane w rozsądnych granicach i nie prowadziło do nieusprawiedliwionego wzbogacenia pokrzywdzonej. Należy jednakże zaznaczyć, że zasada umiarkowanej wysokości zadośćuczynienia nie musi oznaczać zadośćuczynienia niskiego, czy tym bardziej symbolicznego. Zasada umiarkowanej wysokości zadośćuczynienia nie ma charakteru statycznego, zmieniając się w miarę wzrostu stopy życiowej społeczeństwa. Chodzi przy tym o średnią stopę życiową społeczeństwa a nie stopę życiową konkretnej osoby, albowiem za taką samą krzywdę nie można zasądzać mniejszych zadośćuczynień dla osób biednych, zaś większych dla osób bogatych.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze, iż:

- zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i powinno reprezentować ekonomicznie odczuwalną wartość (zob. uchwałę SN z dnia 08.12.1973 r., III CZP 37/73, OSN 1974/9, poz. 145; wyrok SN z dnia 22.05.1990 r., II CR 225/90, niepubl.; wyrok SN z dnia 30.01.2004 r., I CK 131/03, OSNC 2005/2, poz. 40),

- odpowiednia suma pieniężna przyznana tytułem zadośćuczynienia powinna być utrzymana w rozsądnych granicach i być dostosowana do aktualnych stosunków majątkowych w społeczeństwie (zob. orzeczenie SN z dnia 24.06.1965 r., I PR 203/65, OSP 1966/4, poz. 92; wyrok SN z dnia 22.03.1978 r., IV CR 79/78, niepubl.),

- umiarkowana wysokość zadośćuczynienia oznacza, iż nie może być ono ani rażąco wygórowane, ani rażąco niskie (por. orz. SN z dnia 29.07.1970 r., OSN 1971, poz. 53),

- wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności, rozmiaru cierpień, ich intensywności, trwałości, nieodwracalnego charakteru.

Mając na uwadze powyższe argumenty Sąd uznał, iż zadośćuczynienie w kwocie 12.000,00 zł. jest adekwatne do zakresu i charakteru krzywd doznanych przez powódkę oraz wszystkich okoliczności zdarzenia.

W pozostałej części powództwo należało oddalić.

Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzycielność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

Powódka dochodziła odsetek od dnia 15.03.2022 r. wskazując na 14.03.2022 r. jako dzień wydania przez (...) S.A. decyzji odmownej wypłaty zadośćuczynienia - wobec czego – zgodnie z art. 455 k.c. – pozwany w opóźnieniu mógł pozostawać najwcześniej od 15.03.2022 r. i od tej daty Sąd zasądził odsetki od kwoty 12.000,00 zł.

Powódka wygrała kwotę 12.000 zł z dochodzonej 30.000 zł, tj. 40 % (pozwany wygrał więc co do 60 %).

O kosztach między stronami procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c., 99 k.p.c. i 100 k.p.c. oraz art. 107 k.p.c. co do interwenienta.

Na koszty poniesione przez powódkę składają się:

- 1.500,00 zł opłata od pozwu,
- 3.600,00 zł wynagrodzenie pełnomocnika,
- 17,00 zł. opłata od pełnomocnictwa,

łącznie 5.117,00 zł.

Na koszty poniesione przez pozwanego składają się:

- 3.600,00 zł. wynagrodzenie pełnomocnika,
- 17,00 zł. opłata od pełnomocnictwa,

tj. łącznie 3.617,00 zł.

Powódka poniosła większe koszty, zaś pozwany w większej części wygrał proces; Sąd koszty pomiędzy stronami wzajemnie zniósł.

Biegłemu tytułem wynagrodzenia za sporządzenie opinii wypłacono 1.095,12 zł. Sąd nakazał ściągnąć od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Strzelcach Kraj. kwotę 664,39 zł (60% z kwoty 1.095,12 zł), a od pozwanego kwotę 442,93 zł (40 % z kwoty 1.095,12 zł) tytułem zwrotu kosztów procesu - na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (pkt IV wyroku).